

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felélős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ES ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 161. szám,

Vasárnap, 1920 július 25.

Amerikába

akar elvitorlázni a volt német trónörökös, mert a németországi állapotok még mindig rendezetlenek, úgy hogy polgári működésének terét nem tudja otthon megtalálni és idegen lett számára a saját hazája. A volt német trónörökös eme kijelentése, felfogása, ha magyarázható is a rosszakarat, nézőpontjából, de tárgyilagosan véve, nézve csak magát a pusztá tény, bizony, általános emberi szempontból sajnálatra, szájalomra méltó. Pro primo: mit tehet róla az a Hohenzollern Frigyes nevű — engedjék meg a kommunisták és forradalmárok — mégis csak intelligens, elég jó családból származó uriember, hogy ő a német császár fiának született. Hogy apja után ő következett volna a trónon?! Hogy jelenléte és új, polgári működése nem kívánatos a német állam mostani keretein belül?! Hát miért állítják egyes, valamilyen akaró új párttömegek és vezetők az ő, jelenleg semleges személyét, előtérbe ez esetben életét is kockáztatva. Hagyják békén, nyugodtan dolgozni, megélni. Elvégre ő is ember, a társadalom egyik jogosan létező tagja, az állam egyik polgára, akinek ember és polgári jogait sem elvenni, sem kisebbiteni nem szabad. És ime: a volt német trónörökös, csak azért, mert született és csak azért mert még él, hontalanná lett a saját hazájában.

A középkor kezdeténi nagy népvándorlásban fajok, népek, nemzetek vándoroltak tova új hazát keresni, alapítani, de együtt, sokan, tömörülve, egymást segítve, védve. A kulturkulminációs, huszadik század pedig egyenként dobálja, üzi, hajtja a maga embereit egyik világrészből a másikba, akik ma gukrahagyatottságuk fájó, nehéz, szomorú érzetében, üzőtt vadként bolyonganak, alamizsnáért kopogtatva idegnek portáján. Hát nem rettenetes, hát nem borzasztó, hogy az ember, a boszszuálló pogány istenek ostora gyanánt esapkodja másik embertársát?!

Csak nem gondolják a huszadik század politikai prófétái és vezérei, hogy ők Krisztus tanítványai, akiknek ez adatott utra való igékül: Elmenvén, tanítsatok minden népeket. És csak egy szózat irányítsa őket: egymást szeressétek.

Megint itt van az ideje, hogy Krisztus feltámadjon halottaiból és megtisztítsa ezt a tulfinomodott, kulturájában a superlatívumra emelkedett, művelt világot!

A JUGOSZLÁV-OLASZ HELYZET.

Zavargások Rómában. — A háború réme.

Laibach. Loicsnál az olasz vámőrség három jugoszláv vonatot ok nélkül viszatartott.

Trieszt. A Vojvodina táv. ü. jelenti: Az olasz parlament július 22-iki ülésén heves jelenetek játszódtak le. A parlament elnöke elégedetlenségét fejezte ki az Avanti nyomdájának a felizgatott tömeg által történt lerombolása és Podigliani képviselő ellen elkövetett merénylet miatt. Sforza gróf külügyminiszter a spaai konferencia határozatairól számolt be, amelyeket Olaszország szempontjából kedvezőnek lehet megítélni. A szövetségesek nem teljesítették ugyan Olaszország pénzügyi követeléseit, de ezek helyett megkapták a volt osztrák-magyar kereskedelmi flottát. Gróf Sforza kijelentette továbbá, hogy a megszállt területek annexiójáról szóló törvényjavaslatot a leggyorsabban megcsinálják. Ezen kijelentésnek nagy fontosságot kell tulajdonítani, mert az annektálandó területek közt van S. H. S. királyságbeli is és így a jugoszláv-olasz viszony annyira kiélesednék, hogy a fegyveres elintézés kikerülhetetlen lenne.

Róma. Veneziában nagy tüntetés volt, melynek tendenciája a nacionalizmus ellen irányult. A munkásság a marselleist énekelve vonult végig az utcákon a Flórián-kávéház elé, ahol formális utcai harc fejlődött ki a tüntetők és a katonaság között. Fegyverből, revolverből lőttek, kézigranátot dobáltak. Kilenc munkás halálosan megsebesült.

Fiume. Csütörtökön D'Annunzio arditái megrohanták az összes kikötőben horgonyzó hajókat, letépték róluk az internacionális zászlókat és az olasz lobogót tűzték a helyére. Ugyanezt cselekedték az Ungaro-Croata hajóival is. Ezután az Ungaro-Croata ügynöksége elé vonultak. Betörték a palotába, az iroda berendezését összezúzták és a társaság levéltárát fölégették. A szövetséges hatalmak missziói erős hangon protestáltak ezen erőszakosságok miatt.

LENGYELORSZÁG ÉLET-HALÁL HARCA.

Varso. Az ukrán sajtóiroda jelenti Kelet-Galicia délkeleti és keleti városaiból a lakosság ész nélkül menekül, mert Tarnopol és Bródy mellett nagy csapatösszevonások vannak. A menekülők nyugat felé törnek, Lembergbe, amely hemzseg a menekülöktől. A lakosság körében a tifuszjárvány ütött ki, amely a gyógyszer- és orvoshiány miatt egyre jobban terjed. A

bolszvisták az ukrán parasztok közt nagy propagandát csinálnak, de egyelőre eredmény nélkül.

Varso. A vörösök elfogták Miszkievic tábornokot, a lengyelek podoli és volhyniai hadseregének főparancsnokát.

Varso. A lengyel baloldali polgári pártok nem akarják elfogadni az angol békekeelveket. A demokraták ezzel szemben okvetlen békét akarnak kötni Oroszországgal, bárha ők is belátják, hogy az Anglia által nyújtott békefeltételek nem képviselhetik egy állandó jellegű béke alapját. A lengyel kormány proklamációt boesátott ki a katonasághoz, amelyben arra kéri őket, hogy ne tegyék lehetővé magatartásukkal Lengyelország újbóli felosztását. Lengyelország egész területén kihirdették a statáriumot és befogdossák a bolszvik érzelmi lengyeleket.

Moszkva. (Bols. hiv. jel.) Lidánál csapataink 31 ágyut, 60 gépfegyvert és nagymennyiségű hadiszert zsákmányolt a lengyelektől. Folytatjuk az ellenséges csapatok üldözését és ebben már is elértük a németek által a világháboruban használt hadállásokat. Kowel irányában erős tűzerési harc folyik. Dubnonál véres összecsapás volt, melyben az ellenséget viszszavetettük.

A POLITIKÁBÓL.

Beograd. A Demokrata Club tegnapi teljes ülésén a kormányba való belépés feltételeit tárgyalták és definitív határozatot hoztak. Davidovics Lyuba a délelőtt folyamán átnyújtotta dr. Vesznicnek a demokrata-párt feltételeit, amelyek mellett a párt hajlandó a kormányba belépni. A demokrata feltételeket még a délelőtti folyamán megvitatták Vesznic dr., Davidovics, Pribiesevics és Ninesics miniszterek. Egyes pontokban megegyezés jött létre, de egyesekben eddig nem sikerült közeledést találni. A demokrata-párt feltételeit ezután a parlamenti egység rendelkezésére boesátják tanulmányozás végett. Attól félnek, hogy a válságot a demokraták súlyos feltételei, különösen azok, melyek a választójogi törvény 15. §-ára és a szabad kivételre vonatkoznak, nagyon meg fogják nyújtani.

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS AMERIKÁBA MEGY.

Berlin. A német trónörökös a Chikago Tribune munkatársának kijelentette, hogy megvárja az amerikai elnökválasztás eredményét és azután kimegy Amerikába. A trónörökös kijelentése szerint ugyanis Németországban nem fog maradhatni.

CSENDÉLET ANGLIÁBAN.

London. A Cork-i angol rendőrfőnököt egy bankett alkalmával egy sin fein merénylő lelőtte és elmenekült. A merénylet nyomán utcai zavargások törtek ki, amelyeken ötven sin fein és katona megsebesült. A lakosság több helyen kézigránáttal támadt a katonaságra.

A CSASZÁRSÁG MINT A FORRADALOM ORVOSSÁGA.

Peking. A kínai forrongások, majd a forradalom legutolsó eseményeivel kapcsolatban fölmerült az a terv, hogy visszahívják a trónfosztott császári családot.

SVAJC PÉNZÜGYI HELYZETE KRITIKUS.

Genf. A svájci szövetség tanácsa a nemzeti bank igazgatótagjai jelenlétével konferenciát tartott, amelyen Svájc pénzügyi helyzetét a többi államok valutáris romlottsága miatt kritikusként látják. A bajok szánálása miatt elhatározták, hogy óvintézkedésül a legnagyobb takarékoságot fogják követelni és külföldre nem fognak egyáltalában hitelt adni.

ANGOL CSAPATÖSSZEIVONÁS MEZOPOTÁMIÁBAN.

London. Az angol csapatok helyzete Mezopotámiában roppant megnehezült. Az angol hadvezetőség a csapatok helyzetének megjavítására 83.000 főnyi katonaságot vont össze. A katonákból 13 ezer angol és 70 ezer indus. Angol lapjelentések szerint a csapatösszevonások csupán a rend föntartása miatt vannak.

TÖRÖK KORMÁNYVÁLSÁG.

Konstantinápoly. Törökországban kormányválság állott be, mely a béke aláírásának kérdéséből fejlődött. A nagyvezír maga ugyanis hajlandó a békét aláírni, de a kormány tagjai inkább demisszionáltak. Valószínűleg sikerülni fog a nagyvezírnek egy új kormányt összeállítani a liberális-pártból.

NÉMETORSZÁG SEMLEGES AZ OROSZ-LENGYEL KONFLIKTUSBAN.

Berlin. A birodalmi elnök kijelentette, hogy Németország úgy Lengyelországgal, mint Oroszországgal szemben megmarad semlegesnek. Határozatáról azonnal értesítette a varsói és moszkvai kormányokat.

ANGLIA SEGITI LENGYELORSZÁGOT.

Páris. Az angol alsóházban Asquith kérdésére Bonnar Law közölte azokat a föltételeket, amelyeket az angol kormány a fegyverszünet megkötésére Szovjetországra elé terjesztett. Hozzátette, hogy a fegyverszünetbe Wrangel tábornok csapatait is bevonják. A Krimben a csapatok visszavonultak. Wrangel tábornok maga pedig szintén részt fog venni Londonban a tanácskozásokon. Az angol kormány kötelezettséget vállalt, hogy Lengyelországnak oroszellenes terveiben semmiféle támogatást nem nyújt. Másrészt azonban Anglia a népszövetségi szerződés értelmében köteles Lengyelországot függetlenségét megvédeni. Ha tehát a szovjetcsapatok Lengyelország területére nyomulnának, akkor a többi szövetségesekkel együtt teljes erővel segíti Lengyelországot.

RÖVID HIREK.

Wien. A laibachi ujságírók bojkottálják a beogradi Avala távirati ügynökséget francia propagandája miatt.

Bukarest. Take Jonescu tárgyalta a bulgárokkal Dobrudza ügyében. A két fél között megegyezés jön létre.

Hamburg. A rendőrség egy összeküvést leplezett le, amelynek célja a proletárdiktatura kikiáltása volt.

Konstantinápoly. A rendőrség egy összeküvést fedezett föl, mely a szultán ellen irányult. Az összeküvést le tartóztatták.

HIREK.

A herceghalmi katasztrófa.

Oriási vasúti szerencsétlenség. — Egy szeréknek a lába is eltört. — Ép bórrel me nekültem meg a katasztrófából. — A legujabb társasjáték.

Még most is reszketve, félve írom e sorokat. Még most is fülemben cseng a nagy katasztrófa pillanatában történt robaj, resegés, ropogás, sikoly és a szerencsétlenül járt áldozatok fájdalmas jajveszékése, nyögése. Az olvasók bizonyára még most is élénken emlékeznek a borzalmas kimenetelű vasúti katasztrófára, melynek oly sok nemes és szebb jövőt ígérő emberi élet esett áldozatul...

Nemrégiben történt, hogy egy nagyobb szabású, tipikus becskerekéri izü zsuron megismerkedtem egy falusi családdal: egy valódi és egy műmamával és néhány leánnyal. Ez utóbbiak egy személyben voltak valódiak és műek is. Ugy látszik, erősen megtetszhettem a mamáknak is, a lányoknak is, mert még aznap meghívtak magukhoz ki a falura, egy kis üdülő falusi szórakozásra, kilátásba helyezvén, hogy kedvenc ételeimet fogják főzni, amíg ott leszek. Bár nem szívesen mozdulok ki hazulról, pláne lányok kedvéért — hisz már közel vagyok a harmadik X-hez — de a juvecesekre, fasirtokra és sült kacskára gondolva, mégis megígértem, hogy kimegyek.

Egy hét múlva már kint is voltam. Hát mit mondjak — tényleg jól tartottak, tejbe, vajba fűrésztettek és zsirban kisütöttek. Közben egyebet sem tettek, mint szóltákszapulták a becskerekéri erkölcsöket, zsurukat. Hogy így, meg úgy, rémes szabadok az itteni erkölcsök. No, majd meglátssa, kedves Cuberka ur, nálunk itt falun, egész más levegő van, egész másképp viselkedik a mi fiatalságunk. Estére, a tiszteletemre nagy zsurt rendeztek. Összegyűlt teljes számban az ottani aranyifjuság. Uzsonna után társasjátékokat játszottak. Egyszer csak megszólal a mama: Lányok, a herceghalmi katasztrófát még nem játszottátok? Talán a Cuberka ur még nem is ismeri?! A fiatalság nagy csatakiáltással fogadta az indítványt. Bementünk a szobába, már ugyanis este lett közben, egymással szemben állítottak annyi széket, ahányan voltunk és a fiúk és leányok szintén fölállottak egymással szemben. A partnerem, a patikus fia megmagyarázta, hogy majd mikor a gyertyát elfújják, akkor egy adott jelre, a sötétben egymásnak kell futni és amelyik fiú elfog egy leányt és a helyét is elfoglalja, annak megszabad a lányt csokolni — büntetésből és zálogul — a nyilvánosság előtt. De, tette hozzá, jóindulatu kioktatásképpen, előbb is lehet azért csokolózni, mikor még sötét van. És richtig, így lón. Az adott jelre megtörtént a nagy katasztrófa. Lábdobogás, szék fölfordulás, visítás, nevetés, testek zuhanása a földre, fejek koppanása. Nekem valami gyanus előérzetem volt, meg sem mozdultam a helyemről. Egyszerre csak érzem, amint valaki tapo-

gat a sötétben és egy női hang megszólal: Maga csacsi! Hát miért nem jött szembe velem?! Jöjjön arrább, majd én vezetem, vigyázzunk, a Mancsi is erre tart. Rettentetes félelem vett erőt rajtam e percben. Éreztem, hogy itt még valami nagy szerencsétlenség fog velem történni. A következő pillanatban már megtaláltam az ajtót és esendben ellógtam; ki a házból, ki a faluból. Egy másik faluban szállottam föl a vonatra.

Igy sikerült ép bórrel megusznom a herceghalmi katasztrófát... **düs.**

Hatósági kenyér. Az Eckstein-féle sütődében kapható naponként a hatósági kenyér kilogrammonként 7 koronás árban. A kenyér első rangú hatósági lisztből készült igen jó és tápláló és így ha a vevőközönségnek a kenyér ellen bármiféle panaszja volna úgy közvetlenül a polgármesterhez forduljon panaszával.

Gyermekhulla a Bégában. Tegnap délután a raktárházak előtt a Bégában megtalálták egy 4-5 hónapos kis leánygyermek hulláját. A rendőrség megindította a nyomozást.

Vizbefult gyermek. Vrsacon, a volt Kunze-féle fürdőben vizbefult Lukić Éta városi számvevő 13 éves Milán nevű fia. Minden élesztési kísérlet hiábavalónak mutatkozott. Az orvosi bizottság megállapította, hogy a hirtelen halált szívizélhűdés okozta.

Sportnap Becskerekén. A holnapi nagy sportnap iránt városszerte igen nagy érdeklődés mutatkozik. — A vidéki nevezések után egyes számokban erős küzdelemre lehet kilátás. — A versenyek kezdete pontosan négy óra. — A rendezőség felkéri a közönséget, hogy helyét idejében foglalja el, nehogy a pénztárnál való tömörülés miatt várakozni legyen kénytelen. — A rendet lovas katonaság tartja fenn. — Este 9 órakor a holnapi nap befejezésésképpen hangverseny lesz a városi színházban. — Részletes program az atletikai versenyre a pályán, a hangversenyre a színházi pénztárnál kapható. — A hangverseny jegyek egyszerűen belépőjegyül szolgálnak a kaszinóban tartandó bála is.

Országos vásárok jegyzéke. Országos vásár lesz Szenttamáson július 25-én, Vrsacon július 29., 30., 31. és augusztus 1-én, Kulán augusztus 1-én, Törökkanizsán augusztus 1-én és Veliki Becskerekén augusztus 13., 14. és 15-én. A becskerekéri vásárra a sertések felhajása tilos.

Iskolaügy. A Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet igazgatósága ezúton is értesíti a t. szülőket, hogy az 1920-21. tanévre az elemi és polgári iskolába, valamint a kereskedelmi tanfolyamra úgy benalakó, mint bejáró növendékek már a szünet alatt is jelentkezhetnek felvételre az intézet irodájában naponta reggel 8-10 ig. Vidékieknek prospektussal szívesen szolgálunk. Telefonszám 90.

Az internacionális postaforgalom megnyitása. Megirtuk volt, hogy az összes államok postai internacionális kongresszust tartottak Párisban a postai forgalom újra való fölvevése dolgában. A kongresszus határozatai között szerepel az, hogy a csomagforgalmat legközelebb, valószínűleg már szeptember 1-én az egész világon újra megindítják.

Közegészségügyi felügyelet. Az alispán 11308-920 sz. rendeletével közli, hogy az összes egészségügyi intézmények és a hivatalos orvosok feletti felügyeletet a jövőben a novisadi egészségügyi kirendeltség fogja ellátni.

Az ármentesítő tartsulatok igazgatása. A földmívelésügyi miniszterium közli: A miniszterium f. évi június 25-én kelt 3288. sz. rendeletével a következőket nevezte ki Bácska, Banát és Baranya területére a központi ármentesítő szövetkezetbe: 1. Dr. Dungyerszki Gedeon a Dunacséb—Begecsi ármentesítő társulat elnökét. 2. Dr. Martinovics Pált az obecsei ármentesítő elnökét. 3. Dr. Petrovics Bránkót, a Gombos—Vajszka—Zsivasziget arm. társ elnökét. 4. Mihaldzics Stevant az alsó-Korasicalecsapoló társaság elnökét. 5. Zákity Györgyöt a Sajkás kerület rétjeinek lecsapolására alakult társulat elnökét. 6. Hován Janost, a felsőtorontali lecsapoló társulat igazgatóját. 7. Pfeiffer Jenőt, a Bácska-tiszai arm. társulat elnökét. 8. Ruer Ferencet, az apatin-szontai arm. társ igazgatóját. 9. Celder Aurélt, a rudolfsznadi arm. társ igazgatóját. 10. Bájicót a pénzügyminiszterium és az állami javak

igazgatóságának képviselőjét. 11. Pin Pált, a földreform miniszterium műszaki főnökét. 12. Kele Mőrt az osijeki folyamtechnikai hivatal nyugalmazott igazgatóját. 13. Tallós Jenőt a Gombos—Vajszka—Zsiva ármentesítő társulat igazgatóját. 14. Bradoarović Boriszlávot, a nemzeti alapok igazgatóját. 15. Dr. Hován Ivánt a Szerb Szöv. Bank igazgatóját. 16. Klicin Mito gazdasági megbízottat. 17. Georgijevic Milan perlaszi földbirtokost. 18. Sević Szimo igazgatót Novisadról.

Halálos csolnakázás Palicson. Tegnap este fél nyolc óraker egy uri emberekből álló társaság mulatott Palicson. Mulatozás közben elhatározták, hogy a palicsi tavon csolnakázást fognak rendezni. A kilenc tagból álló társaság két csónakba ült, amelynek egyikében hat, másikában három egyén volt. A beborozott társaság ide-oda kóborolt a tavon, majd a Franz-fürdő tájékán a két csónak összetalálkozott és a társaság egyik tagja, egy Berkovits nevű megrángatta az egyik csónakot úgy, hogy abból Brenkovits Imre, a szabadkai Merkur váltóüzlet főkönyvelője és Futó Rózi törvényszéki tisztviselő nő kibuktak és a tóba fulladtak. A rendőrség ez esetből kifolyólag Dorényit és Berkovitsot gondatlanságból okozott emberölés miatt letartóztatta.

Footbalmatsch Törökbecsén. Julius 18-án tartotta meg a Törökbecsei Sport Club és az Óbecsni Sport Club barátságos mérkőzését, mintegy kétezer főnyi nézőközönség jelenlétében. Szinte váratlanul hatott, hogy Óbecse, amely Törökbecsét tavaly 0:9-re verte, most 0:0 eredménynyel távozott. A matsch előtt és a szünetben Nagy Feri zenekara játszott.

Rasztovics Radai Nándor zombolyai festőművész a Bence-cég kirakatában állított ki néhány kisebb genre-képet. A fiatal művész, akinek eddig nem ismerjük nagyobb alkotásait, ezekben a kis képekben is határozott erős tehetséget árul el. Különösen jól hatnak esendéletei a tárgyak jó összevalogatásával és a kidolgozás lágyaságával.

Cseh munkaközvetítő Bécsben. A kereskedelmi és iparkamara közli velünk, hogy a cseh konzulátus Bécsben megalakította a külföldi elhelyezésre szolgáló cseh munkaközvetítő „Radenicki Burza” néven. Ha valamely iparosnak szüksége van cseh munkásra, forduljon a becsi Radenicka Burzához.

Szociálisták kezébe került Kosica (Kassa) város vezetése. Fabri zsupán kinevezte Kosica (Kassa) város képviselőtestületét. A város képviselőtestületének kinevezése a nemzetgyűlési választások eredményével arányosan történt. 18 szociáldemokrata, 12 keresztényszociálista, 6 csek-szlovák szociálista, 3 egyesült zsidópárti és 2 tót kigazdapárti került az új városi képviselőtestületbe.

Vívóbajnoknő. Az amerikai műkedvelő vívóliga nagy versenyén miss Gehring Adelina nyerte el a bajnokságot. A kisasszony egyik közmunkahivatalban gépirónő, barna szépség, öt láb hat és fél hüvely magas, 147 font súlyú, amint az amerikai lapok jelentik. Három évvel ezelőtt vett először vívótört a kezébe. Mindenféle sportnak hódol. Most nagy gyalogutra készült Kaliforniába. Csak hivatalos órákon kívül sportol. Szegény munkaslánynak mondja magát és sohasem mulasztja el a hivatali dolgát.

A veliki becskerekéi „Budlibicska” asztaltársaság f. hó 25-én, vasárnap Kovács János bégapárti vasuti vendéglőjében és újonnan átalakított tekepályáján, szegény gyermekek felruházása javára nagyszabású díjtekést rendez. A díjtekés kezdete d. e. 9 órától este fél 8 óráig. A díjtekés után tánc. A díjtekés tárgyai: I. díj 25 kgr. liszt. II. díj egy pár csinos női papucs. III. díj egy asztali óra. IV. díj egy kakas és egy tyúk. V. díj 3 butellias bor. VI. díj egy disztárgy. Kitűnő italokról, valamint hideg és meleg ételekről gondoskodva van. Szíves partfogást kér a rendezőség.

Sokujuság. Dr. Arps George columbusi orvos egy alabamai fiatal négerrel referál, akinek mindkét kezén hat ujj van. Fivére, hat nőtestvére és ezek közül kettőnek gyermekei szintén több ujjuk. A hatodik ujjnak nincs csontja, de van körme. A néger atyjának is volt hatodik ujj, amit levágtak, de ismét kinőtt. Dr. Arps szerint a sokujuság örökletes és különösen ott fordul elő, ahol közeli rokonok kelnek egybe. Ismer egy Földi nevű arab családot, amelynek minden tagjának huszonnégy—huszonnégy ujj van. Ezt annyira tudják, hogy azt a gyermeket, amely normális számú ujjakkal születik, ballepés gyümölcsének nézik és megölik.

* * *

Kis riportok.

(Népipar.)

Az egyik igen kedves barátom sokat foglalkozik a népiparral. A hivatása is magával hozza, mivel buzgó kereskeő.

Faluzás közben mindig azt lesi, hogy milyen kézügyesség mutatkozik a népben? Azt azonnal meg is ragadja, hogy népipart „fejlesszen” belőle. Nem is kell mondani, hogy kevés sikerrel. Nálunk a népies iparágak meghonosítása szinte érthetetlenül nehéz probléma.

Egyszer egy sváb községben igen szép faragású talicskákon akadt meg a szeme. A nép maga faragja, kitűnő kemény fából, helyesen, esinosan.

Szóba állott az atyafiakkal:

— Mennyiért csinálnának maguk nekem egy ilyen jószágot?

A legokosabb köztük hamar kiszámította, hogy mennyiért lehet:

— No meg lehet csinálni három koronáért. Akkor még eleget nyer is rajta, aki csinálja.

— Az én barátom nagyon elesodálkozott ezen az olesóságon. Gondolta magában, könnyű lesz majd nagy tömegben is vevőt kapni rá. A „torontali talicska” ugyanis híres; legyen belőle népipar.

Fölvette megint a beszédet.

— No jó. Én megrendelek maguknál egyszerre százat. Csinálják meg. Csakhogy ilyen nagyban mennyiért tudnák mégis adni darabját legolesőbban?

A legokosabb ember elkezdte vakarni a fejét és a többiekre nézgetett. A titkár faggatta:

— No, hát nem lehet ennyit?

— Lehetni lehet, de akkor darabja már négy és fél koronába kerül, ha annyi kell.

A titkár arca egyszerre elborult.

— De um Gottes Willen, hogy lehet az? Hiszen akkor olesóbban kellene csinálni, nem drágábban.

Az atyafiak fölényesen mosolyogtak:

— Ja, ja; es ist doch szó!

Végre a legbátrabb egyenesen kivágta a rezet:

— Tetszik tudni, ha száz talicskát kell csinálni, akkor drága pénzen kell venni a hozzá-

Elvált asszonyok.

A középosztály női számára ellátást biztosító intézet: a házasság egyre tökéletlenebbnek, egyre célszerűtlenebbnek bizonyul. Mint a napfényt az árnyék, úgy kíséri ezt a boldogságforrást a szociális és nemi nyomor egyre több tünete. A révbe jutott hitves boldog vagy boldognak látszó alakja mellett ott sötétednek a leány-anya, a vénlány, az anyós, az elvált asszony szomorú típusai. Szomorú alakok, akik mindnyájunk életében, sőt családjában nap-nap után előfordulnak, anélkül, hogy legtöbbünk egyebet látna a rájuk nehezedő társadalmi determináltságú sorscsapásban, mint valami egyéni chance-nélküliséget, vagy pláne hibás viselkedés megfelelő eredményét.

Különösen áll ez az elvált asszonyra nézve. A perditáról, aki különben is inkább az alsóbb osztályokból származik, s nem a házassági és családi előítéletek útján közvetve, hanem a proletár-nyomorból kifolyólag, tehát közvetlenül a rossz gazdasági berendezkedés terméke, kezd már mégis ez a gazdasági determináltság uralkodó fölfogássá lenni. Némileg a vénlányról is, akinek meddő, s legtöbbször gazdaságilag is meddő életében szintén igen nehéz fel nem ismerni az egész női nem mai gazdasági helyzetének okozatát. Már az agyongunyolt anyósban kevesen látnak komoly tragikumot: a nemiségből, anyaságából élő s ebből társadalmi pozíciót is nyerő nő ama tragikumát, mely reászakad, mihelyt elérkezett számára a nemi értéktelesség kora, s ezzel elvész olykor a megélhetési alapja, de mindig a társadalmi pozíciója: a családbeli anya központi, uralkodó szerepe. Épp ily kevéssé látja a közfelfogás az elvált asszonyban egy szociális végzet hordozóját. Miként az anyóst teljesen a humoristáknak és mókagyárosoknak, az elvált asszonyt a problémaszóvó drámaíróknak és erotikus regényíróknak engedte át. Az anyós fogalma hu-

moros, az elvált asszonyé pikáns képzetet vált ki szinte automatice. S egyik típus se foglalkoztatja gyakran a komoly gondolkodást.

Pedig különösen az elvált asszony, ez a nálunk is, a mi középosztályunkban is egyre szaporodó típus érdemli meg az elmélyedő elmélkedést. Mert minden elvált asszony egy esomé még el nem vált, talán soha el nem váló, de elválásra érdemes nő helyett beszél. Elenyésző csekély az olyanok száma, akik egy alapjában helyes, egy ideig boldogságot adó s egy természetes fejlődési folyamat eredményeként megszünt házasságból válnak ki. A legtöbb egy kezdetlő fogva rossz vagy legalább is hosszú idő óta beteg házasság roncsa. Pedig a házasság reformját kívánók éppen az oly elválások szaporodását szeretnék látni, melyeknél úgy válik el a két fél egymástól, mint a gyümölcs a fáról, egy túlhaladott, fölöslegessé váló kapcsolatot megszüntését jelezve, s nem miként a rosszul összeforrasztott csontrészek, melyeket összeforrasztás után újból el kell törni. Hogy az előbbi válsáfajta fölszaporodnak s az utóbbiak megszűnnek: ez is egy alapjelensége lesz a nemi élet jövődől helyesebb rendezésének.

Addig azonban itt sétál uton-útfélen a fájdalom közt szétört házasság nőnemű roncsa, az elvált asszony problematikus alakja. Ha gazdaságilag kedvező helyzetben van, akkor alakját csak lélektani, nemi, esetleg erkölcsi sebhelyek borítják. Maga talán nem is tud ezekről, amelyek, miként a testi regeneráltság egyes enyhe tünetei, a korai öszülés, a mongol metszésű szem, a tulzott soványság s még néhány pikánságszamba menő apró rutáság, vonzzák a neuraszténias férfiakat. Kétségtelen azonban, hogy ez a vonzó erő, amit az elvált nő a férfiak egy kis részére gyakorol, a férfiak sokkal nagyobb részének szemében való értékhanysatlással jár együtt. Ha formailag még oly kifogástalanul lépett is ki a házasságból, ez a kilépés mégis azt jelenti, hogy nem hajlandó minden áron meghajolni ama közfelfogás előtt, mely a nőnek a házasságában a

tűrés, alkalmazkodás, lemondás, egyéniség-feláldozás s más szép öncsonkító erények gyakorlását osztotta ki főszerepül. Mivel a mi európai társadalmainkban, bár kénytelenek voltak legtöbbször eltérni a házasság felbonthatatlanságának elvétől, még mindig uralkodik a házasságbontás lehető megnehezítésének hajlama, kétségtelen, hogy az elvált nő, aki eme hajlam ellen eselekedett, nem élvezzi az öntudatos férjek, családapák, tőkésék, erkölcsvédők, tekintély-imádók s más társadalmi csoportok tetszését. Ez a halk, fojtott hangon továbbszálló gáncsolás persze csökkenti az elvált nő újólag való megházasodásának esélyeit. Épp úgy, miként a kalandkereső férfi vonzódik az elvált nőhöz, épp úgy huzódozik tőle a házasodni akaró. A feleségkeresésnél nyilvánvalólag sokkal inkább jönnek számításba minden férfi részéről a gyakorlati és erkölcsi szempontok, a feleségi hivatásra való alkalmasság és hajlandóság, mint a szeretőkeresésnél. Az elvált nő tehát, akiről tudvalevő, hogy egynek már nem volt alkalmas a házasságra, kevésbé vonzza a házasulandó férfiakat, mint a leány, aki ebből a szempontból még egy fehér lap.

Súlyosabb helyzete van a gazdaságilag gyöngye, vagyontalan nőnek, akit esetleg nála lévő gyermekeivel együtt volt férje tart el. Eltekintve attól, hogy az elválás után majdnem mindig egy alacsonyabbrendű életmódra kell leszállnia, az öntudatosabb nőnél a kitarthatóság erkölcsi nyomása is érezteti magát. Az a kínos tény, hogy a nőnek férje vagyona és társadalmi állása és nem a saját munkájának értéke ad ellátást és szociális helyzetet, még kínosabbá válik abban az esetben, mikor már nem mint feleség, hanem csak mint volt feleség érzi ezt.

A fennálló házasság tényleg létező vagy tetetett erkölcsi és érzelmi tartalma jótékonyan elborítja a házasság nő-eltartó jellegét, a nő kitartottságát: a szétbomlott házasság után következő, törvénykezéssel meghatározott el-tartási összeg ellenben egész mestelenül ma-

való fát a gróftól; de ha csak egyet-kettőt csinálunk, akkor a fát csak úgy — lopjuk.

A népipar maig sem virágzott föl jobban abban a faluban.

(Mundus vult decipi . . .)

Ez a közmondás így van magyarul: „A világ azt akarja, hogy lóvá tegyék, tehát tétessék lóvá”.

Cinikus, de böcs közmondás. Akinek van elég lelkiereje vagy mije hozzá, hogy egész életét e vezércsillag után irányozza, bizonyos lehet a sikerben. Föltéve, hogy nem engedi magát minden kis előítélet által megzavarni és van egy kis természetes esze is. Ami alatt egyébiránt az enyhébb értelemben vett hun-cfutságot kell érteni.

Aki mindezt nem hiszi, Barnumtól tudakolja meg.

Különösen hihetetlenül ostobák az emberek a jó és drága fogalmak dolgában. Ami jó, az többnyire drága is szokott lenni. Ergo: ami drága, az jó is. A gazdag ember, de még sok szegény előkelőkódó ember is, rábizza a pénzre, hogy az gondolkozzék helyette. Ez elegáns, de buta.

Egy derék esemegekereskedővel is van ismeretségem, akit a publikum izléséről és szokásairól szoktam faggatni. Véghetetlen sok érdekes ostobaságot tudtam meg tőle. Azóta értem a könyvkiadókat is, akik mindig arról panaszkodnak, hogy nem a jó, hanem a drága és szép kötetű könyveket veszi a közönség.

Egy nap azt mondom az én esemegezemnek:

— Hát aztán a liptói turót veszik-e nálunk?

— Elvéve, itt-ott, jobbára a hónap végén.

— Hm; pedig az a legjobb puha sajt. Németországban többre becsülik a drága imperiálnál is.

— Ez igaz; de az a baja, hogy nagyon olcsó.

— Tudja mit, tegyünk próbát. Pakoljon be néhány tucatot finom staniólpapirosba és ragasszon rá valami exotikus szalagot. Pl.: Fromage de Quiberon-Royal Paris. És árulja a 2 korona áru friss liptóit 10 koronáért.

A kedvemért megtette a próbát.

Örületes siker! A környék gazdag és előkelő, vagy legalább erre a hirre pályázó családjai majd megveszekedtek ezért a sajtért. A

tatja be a nő előtt megélhetésének és nemi viszonyainak, ebben az esetben elvált-asszony-voltának egybeszövődöttségét. Alacsony lelkek számára ez persze nem lealázó, hanem megnyugtató tudat s a mai gazdasági viszonyok mellett a nőnek ez a biztosítása tényleg szükséges is. De magasabb szempontból nézve, s egy magasabb lelki fejlettségű nő-típust tételezve föl, az elvált asszonynak ez a függése volt férjétől egy maradi, női elnyomottságot dokumentáló s épp ezért az öntudatos nő számára keserű tény.

S itt, mint minden rész az egészhez, az elvált nő kérdése is elvezet általában a nőkérdéshez.

Hisz mint mondtam, ez a típus is csak egy tagja annak a gyászsalakokból álló kórusnak, mely kívül állva a házasságon, a házassági intézmény sorstragédiáját panaszos kommentárként kíséri. Ez a tragédia az intézmény felbomlását, lassu átalakulását jelenti. A sors szerepét benne a társadalmi viszonylatok, a gazdasági és a műveltségi körülmények megváltozása játssza. Ez könyörtelenül megjavítja a házasságot. Oly könyörtelenül és oly módon, hogy a jövő századok kultúrtársadalmainak házassága alig fog hasonlítani az elmúlt századok házasságára. E házasságot egy társadalmilag dolgozó, csak egyéni tehetségei által korlátozott érvényesülése lehetőségeivel bíró nő fogja kötni. S az anya, amivé az ilyen nő is válni fog, a maga és gyermekei számára egy a mainál sokkal szociálisabb berendezkedésű és érzésű államot meg társadalmat fog támogatni találni. Egyszóval: ez a nő nem lesz se a férjének, se a gyermekeinek a rab- és szolgája. S épp ezért ily társadalmi körülmények közt az elvált nő nem fog feláldozni semmit, se anyagi jólétét, se erkölcsi hírnevének hőféhérségét, se gyermekei fejlődésének zavartalanságát, tehát semmi olyat, ami miatt ma temérdek nő bennmarad a rég megunt, sőt megutált házassági közösségben, hanem csupán azt, amire már ugyse reflektál, a férje szerelmét.

Sz. Z.

készlet hamar kifogyott, de még most is tudakoznak utána.

Tessék azután a kereskedőnek az utcai Cato életszabályai szerint élni.

(Apró fogások.)

Apró fogások az életben — úgy mondják — meg vannak engedve. Kivéve a politikát, mert ott csalni is muszáj.

Hol kezdődnek és hol végződnek az életben ezek az apró, még mindig becsületes fogások, emberi ész azt még ki nem találta. Kettőt kiragadok az életből.

I. Egy aranyműves meséli:

— Két segédem volt. De a mesterség nem pengett, hanem pangott. Gyöngéd célzást tettem előttük, hogy az egyiket el kell bocsájtanom. Melyiket, még magam sem tudtam, de mind a kettő azt szerette volna, hogy a másik legyen. Nagyon kedvembe jártak attól kezdve. Nem siettem.

Pár nap múlva szóba áll velem az egyik, hogy a nővére férjhezmenőfélben van. Szeretne neki egy szép aranyórát venni. Ki is szemelt az üzletemből egy 500 koronás darabot; de baj van! Annyi pénzt ő nem tud egyszerűen fizetni, hanem úgy szeretné, hogy havi 30 koronás részletekben 17 hónap alatt vonjam le a fizetéséből.

Világos; ennek a pernahajdernek nincs is nővére, csak azt akarja, hogy a másikat bocsássam el. Én azt gondoltam magamban, hogy elég, ha én magam vagyok ravasz. A segédem ne legyen. Az órát nem adtam oda, hanem fölmondtam neki.

II. Egy ügyvéd meséli:

— Kezdő ügyvéd voltam, nyomorult csirkepörökkel. Sok dolog, kevés haszon, majdnem semmi. De a szerencse mindig ott röpköd a dolgozó ember körül, mint a légy; csak el tudja kapni ott, ahol kell.

Egy napon egy híres nagykereskedő cég küldött hozzám egy kétségbesett 400 koronás követelést, hogy vasaljam ki az adósból, akire különös „pikk“-je van. Hivatkozás történt érelyemre és a töbire. Persze azt mondtam, hogy két hét alatt a pénz meglesz. Egy ilyen céget lekötölni: főnyeremény.

A követelés azonban több volt mint nyomorult. Már négy híres ügyvéd bicskája beleért. Az adós vagyontalan; mestere az igényperereknek és az efféle dolgoknak. A felesége firmája alatt pompásan élt, mint annyian, akiket jól ismerünk, de élvezettel nem fizet. Szóval lehetetlenség volt azon valamit megvenni.

Akkor valami eszembe jutott. Kőlesön vettem egy kollégámtól 450 koronát. A pénzt némi kis levonással beküldtem két hét múlva a nagy cégnek, hogy ime lefűleltem az adóst; itt a tőke, de még a kamat is!

Ez „befektetés volt“; az én akkori viszonyaim mellett valóságos könnyelműség. Azonban elsült a dolog. A nagy cég meg volt hatva és rám bízta valamennyi ügyét . . . nem parancsolsz egy havanna szivart? Most tessék vitakozni.

(Közérdek.)

Nagyon belekeveredtem az üzleti morálba. No nem baj. Jó tudni ilyeneket is. Most egy budapesti esetet, ami most történt meg.

Egy nagyhirű, érdemekben gazdag, de érdemelemben még gazdagabb kereskedő cég feje és tulajdonosa egy nap ezzel lepte meg régi üzletvezetőjét:

— Hallja maga Arnold ur, itt az ideje, hogy cégünk valamely közérdekű alapítványt is tegyen, hálából a közönség és a nemzet iránt. Most a cég jubilálni fog. Mondjuk úgy ötven ezer korona . . .

Az üzletvezető:

— Nagyon helyes. Bravo! Adjuk teszem a Gyermekvédő Ligának.

— Micsoda? Talán kefétt evett maga? Vagy szerelmes? Ha a Gyermekvédő Ligának adjuk, egyszerűen benne lesz az ujságokban, hogy az X. Y. Z. cég ötven ezer koronát adott a gyermekeknek és azontul . . . hogy is végzi csak Hamlet: „a többi néma szájbefogás“. Csodálom, hogy maga husz év óta van az én üzletemben.

— Hát akkor parancsoljon főnök ur.

— Nézze. Letesszük az ötven ezer koronát a M. T. Akadémiába alapítványnak, hogy a kamataiból minden évben egy hazafias természetű

ipari vagy kereskedési munkát jutalmazzanak meg. Akkor mi történik? A következő történik:

Az ujságok nagy lármával hozzák, hogy az X. Y. Z. cég egy ötven ezer koronás hazafias alapítványt tett és a többi. Az ujságok könynevezni fognak az örömtől.

Néhány hét múlva hozzák az ujságok, hogy a M. T. Akadémia megköszönte az X. Y. Z. cégnek a hazafias alapítványt és a többi.

Fél év múlva hozzák az ujságok, hogy december 31-ikére van tűzve az a pályakérdés, amely az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából és a többi.

Nemsokára megint hozzák az ujságok: Tíz pályamunka érkezett be arra a pályázatra, amelyet az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából stb.

Megint nemsokára hozzák az ujságok: Összeült az a bizottság, mely dönteni fog ama pályamunkák fölött, amelyek az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából és a többi.

Akkor megint hozzák az ujságok: Ilyen és ilyen nevezetű ur nyerte meg azt a díjat, a melyet a M. T. Akadémia az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából és a többi.

Akkor megjelenik az a bizonyos könyv és valamennyi példányán rajta lesz, hogy jutalmat nyert az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából és a többi.

Azután megint jönnek az ujságokban a kritikák (bizza csak rá ezt a pályadíj-koszorúzott szerzőkre) és mindegyikben föl lesz említve, hogy jutalmat nyert az X. Y. Z. cég hazafias alapítványából és a többi. No nem elég? Az üzletvezető elhült.

— Nagyszerű, igazán nagyszerű, ennyi reklám!

A főnök fölförmedt.

— Micsoda? Ez is reklám? Én magát nem értek sehogyan. Hol van magának az ész. Hiszen ez semmi! A valami az, hogy ez minden esztendőben újra kezdődik a világ végezetéig.

(Kibic-tanulmány.)

A kibic tudvalevőleg német alak. Sohasem is magyarosították meg a nevét bibic-re. A németek dolga, honnan vették a fogadatlan kártyakritikushoz ezt a nevet.

Az idetartozó valóság pedig az, hogy sok minden más dologgal együtt a kibic is egyenjogúságnak örvend Beeskerek érdekességei közt. És még csak nem is a legkiálthatatlanabb alak, bár a kártyások mindenféle furfangos gorombaságokkal szokták elriogatni a játékasztal mellől.

Az egyik előkelő kaszinóban (tessék kitálcálni, melyikben?) az alsóba melegegett társaságot molesztálja egy kellemetlen kibic. Egy vakmerő beleszólás után ráförmed a legegésebb ur:

Az epés ur: No, tisztelem a kedves nejét. A kibic: Köszönöm; de miért?

— Azért, amiért önnek ma délben ebédet főzött.

— Azért tisztelheti is, mert az jó volt.

— Igen, csak hogy az étlapban hiba volt.

— Hogy-hogy?

— Hát mit evett ön ma?

— Mit ettem volna? Rizslevest, marhahúst paradicsommártással, csirkepecsenyét, diós rétest . . . nem elég?

— Hát még?

— No egy kis gyümölcsöt.

— Más nem volt az étlapon?

— Nem. Hát ez sem elég önnek?

— Látja, jól mondtam. A legfőbb dolog hiányzott az ön étlapjáról.

— Mi hiányzott volna?

— Hát egy porció — széna!

Egy teljesen új modern rendszerű

Yost-írógép eladó

Bővebbet a kiadóhivatal.

1416

Papireladás.

Nagyobb mennyiségű kockás, vonalozott, okmány, fogalmi, írógép és mindenféle irodai papir nagyban eladó
1410

Schechter M.
Subotica, Mucsi-telep.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTÁL“-t

Butorozotti szobát keresek

esetleg 2 egymásba nyílt megfelelő bér mellett azonnali beköltözésre.

Szives ajánlatok „nagykereskedő” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Irodai székek

kerestetnek megvételre.

1393

Cím a kiadóban.

A Chevra Kadisa elnökségétől.

Meghívó.

A Chevra Kadisa augusztus 1-én, vasárnap d. e. fél II órakor

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. e. tagok ez uton is tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Határozat a Chevrház pincéjének építése tárgyában.
2. Javaslat a Keren Kajemes és a Maskir illetmények emelése tárgyában.
3. Elnöki jelentések.
4. Esetleges indítványok.

Veliki Becskerek, 1920 jul. 22.

A Chevra Kadisa elnöksége:

Büchler Hugó, titkár. Mayer Henrik, elnök.

435—920. sz.

1407

Pályázati hirdetmény.

Az adai rk. kántori állásra f. é. augusztus 12-re pályázat hirdettetik.

Az állás javadalma:

1. Kettőezernégyszáz dinár készpénz a hitközségtől.
2. Tizenegyezer lélek után stólajóvedelem.
3. Szabadlakás.

A pályázók a választás napján, f. é. augusztus 12-re kötelesek személyesen megjelenni a szokásos próbán.

A föltételek a plébániai hivatalban megtudhatók.

A megválasztott köteles állását azonnal, de legkésőbb szeptember hó 1-én elfoglalni.

Kellően felszerelt kérvények az adai rk. plébánia hivatalnak küldendők.

Ha idejét kellemesen akarja eltölteni, úgy menjen el a

CLUB-KÁVÉHÁZBA

ahol a helybeli és vidéki szerb, magyar és német lapokon kívül a legfrissebb

1409

bécsi hírlapok is olvashatók.

Géptechnikai iroda és nagykereskedés

1413

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9. Telefon 18. Fiók és gyár: KARLOVAC, Riječka ul. 21 Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsörendü szerszámok, benzinmotorok, lokomobilok, injektorok, gépkenő szivattyúk, lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi-, gőz- és gázcsövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, mindennemű szivattyúk, gummi- és kendercsövek, különféle fémek, acél, különböző olajok, benzin, hajtószijak minden üzemre, valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. — Iroda: Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

Hirdessen a „Torontál“-ban.

Elsőrendü száraz TŰZIFA

só, faszén, cement, deszka, lécz, épületfa, és kétszer mosott kovácsszén

kapható a

Szerb szövetségi bank r.-t. fiókjánál
Veliki Becskerek.

844

Telefonszám 47.

Eladó ház és üzlet.

Szanád községben eszeréptetős lakóházam, melyben 3 szoba, mellékhelyiségek és nagy üzlethelyiség van, nagy telekkel eladó. Házamban 26 év óta jó forgalmu fűszer-, vegyes- és rőföskereskedés van, trafikál és italméréssel. Az üzletberendezés is eladó áru nélkül. 1396

Özv. Eisler Mártonné, Szanád.

üvegáru

Nagyobb mennyiségű csiszolt és préselt (fehér) csehországi gyártmány megérkezett, u. m.: sörös-, boros-, vizes, pálinkás-, 2/10 l. spritzeres-pohár, lámpaüvegek, kancsók, borosüvegek dugóval stb. Ugyiszintén kapható nagyobb és kisebb mennyiségű 1-sőrendű ablaktapasz (kitt) a legolcsóbb áron.

Stjepan Kuraić stovarište stakla, parculana, slika i lampe, PETROVARADIN.

Rüht és viszketeget

172 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Beeskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Антро колонијална радња
Нафтали М. Леви
БЕОГРАД, Краља Петра у. 44.
Препоручује сву колонијалну робу по нај-
нижим ценама. — Телефон 535.

Engro üzletemben állandóan nagy készletet tartok fűszerekben és gyarmatárakban, melyek eladását a legolcsóbb áron ajánlom.

NAFTALI M. LEVI, BEOGRAD

fűszer- és gyarmatáru kereskedése
1256 Kralja Petra ulica 44. — Telefon 535.

Egy jókarban levő

**kötő- és
aratógép eladó**

Özv. Gaál Istvánné
Törökbecse. 1408

Tisztviselőt vagy tisztviselőnőt,

aki a szerb nyelvet szó-
ban és írásban is bírja,
keres helybeli iparvállalat. 1294

Ajánlatokat 'Tisztviselő' jelűre a kiadóba kérünk.

**Elsőrendű
fényképészeti anyag
megérkezett!**

Eladjuk versenyárak mellett. Képnagyításokat elvállalunk szakképzett és elsőrendű kivitelben. Műfényképészeti és képnagyítási intézet, valamint fényképészeti anyag kereskedelmi háza

Beissmann és Fivére, Osiek III.
1241 Telefon 277. Kérjen árjegyzéket!

Korpa

a legolcsóbb napi
áron, zsákonként is
kapható a 1364

Hazai malomipar rt.-
nál Vel. Beeskereken.

ELADÓ.

A jámi kastély lebontásából származó következő épület-
anyagok kerülnek eladásra a helyszínen vagy Vrsacon

tégia, cseréptégia, építőfa, ablakok Esszlingen rouleaux-
kal, ajtók, cinkelt vasbádog, vastraverzek és parkett.

Érdeklődni a **BÁNSÁGI MALOMIPAR R.-T.**
igazgatóságánál lehet Vrsacon. ☎ Telefonszám 39.

1377

A vasutügyi miniszterium 20725-920. sz. rendeletével folyó évi augusztus hó 15-ikétől kezdődőleg a teheráru tarifáját 100 százalékkal emeli.

Ennél fogva tisztelettel értesitem a fogyasztóközönséget, hogy

elsőrangu száraz bükkhasábos tűzifát

10.000 kg-ként 7200 K-ért

elsőrangu száraz bükkhasábos tűzifát

ölenként 1300 koronaért

csak azoknak van módomban szállítani, akik szivesek lesznek rendeléseiket legkésőbb augusztus 10-ig eszközölni. Miután kellő mennyiségű tűzifa van raktáron, a rendeléseknek minden mennyiségben azonnal eleget tehetek.

Kurländer Imre.

Telefonszám 35.

Telefonszám 35.